

Відгук Бришмако
4.01.2024р.
Голова спеціалізованої
вченої ради
ДФ 26.133.052
В.Кець (В.В. Кемешова)

Голові разової спеціалізованої вченої ради
ДФ 26.133.052
у Київському університеті
імені Бориса Грінченка,
доктору педагогічних наук, професору,
професору кафедри освітології та
психолого-педагогічних наук
Факультету педагогічної освіти
Вікторії ЖЕЛАНОВІЙ

ВІДГУК

Сегеди Наталі Анатоліївни, доктора педагогічних наук, професора, завідувача кафедри теорії і методики музичної освіти та хореографії Навчально-наукового інституту соціально-педагогічної та мистецької освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького на дисертаційну роботу **Процишиної Ольги Юріївни «Формування методичної компетентності майбутніх викладачів мистецької школи на заняттях сольного співу»** подану на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки з галузі 01 Освіта/Педагогіка

Актуальність теми дослідження. Ера штучного інтелекту, в яку вступило людство, характеризуватиметься новітніми запитам до освітніх систем, в яких знання, як систематизована інформація, вже не матиме самоцінності, адже відкритий інформаційний простір постачатиме її в необмеженій кількості і такої, що вже буде структурована штучним інтелектом. Відтак, на нашу думку, особливого значення набуватимуть способи застосування знань, які використовуватиме і віднаходитиме людина для досягнення цілей своєї діяльності. У такому контексті педагогічна організація набуття методичної компетентності у вищій школі – це проблема, актуальне вирішення якої стає міжгалузевим і трансграничним.

В обґрунтуванні актуальності дисертантка обрала конвенційний і науково-рефлексивний підходи, висвітливши положення законів і законодавчих освітніх документів України та запропонувала узагальнення щодо рівня розробленості проблеми на рівні наукових досліджень сучасних вітчизняних і зарубіжних фундаторів музично-педагогічної думки. Означені позиції стали підґрунтям для виокремлення суперечностей між потребою створення інтегрованої системи вокально-методичної підготовки майбутніх викладачів мистецької школи та традиційним вузькопредметним підходом до викладання сольного співу; необхідністю у модернізації теорії та методики навчання сольного співу та домінуванням у цій галузі традиційно консервативних методик; потребою у формуванні методичної компетентності студентів та невизначеністю змісту та технологій освітнього процесу з формування методичної компетентності майбутніх викладачів мистецької школи на заняттях сольного співу. У постановці суперечностей здобувачка продемонструвала свою глибоку обізнаність і розуміння проблем в освітній реальності професійної підготовки викладачів мистецької школи (зокрема, сольного, естрадного співу) та власну наукову мотивацію до їх подолання в своєму дослідженні.

Дійсно, сьогодні є суперечності і в системі вокально-методичної підготовки, і в теорії та методиці навчання співу, зокрема й у технологіях освітнього процесу на дистанційних заняттях з музично-виконавських дисциплін, сольного співу. Їх вирішення є актуальним, адже програмний традиціоналізм вокальної підготовки у вищій школі має узгоджуватись з вимогами культуровідповідності теорії і методики навчання музичного мистецтва.

Наукова новизна результатів дисертації (теоретичних та/або експериментальних). Дисертанткою вперше вирішено проблему формування методичної компетентності майбутніх викладачів мистецької школи на заняттях сольного співу. Зокрема, визначено сутність і розроблено структуру методичної компетентності майбутніх викладачів мистецької школи, що містить мотиваційно-ціннісний, інформаційно-інноваційний, когнітивно-операційний, результативно-корекційний компоненти; розроблено критерії (мотиваційно-аксіологічний, пошуково-інноваційний, когнітивно-операційний, результативно-рефлексійний) показників та рівнів (високий, середній, низький) сформованості методичної компетентності майбутніх викладачів мистецької школи на заняттях сольного співу.

Теоретичне значення результатів дослідження полягає:

у наданні дисертантом визначень поняттям «фахова компетентність майбутніх викладачів мистецької школи» (с.43); «методична компетентність майбутніх викладачів мистецької школи»; «формування методичної компетентності майбутніх викладачів мистецької школи» (с.55), «вокально-педагогічна діяльність майбутніх викладачів мистецької школи» (с.53);

обґрунтуванні, розробленні та експериментальній перевірці методики формування методичної компетентності майбутніх викладачів мистецької школи на заняттях сольного співу, що містить цільовий, методологічний, змістово-процесуальний (етапи, зміст, форми, методи, прийоми) та результативний блоки;

уточненні сутності методичної компетентності викладача мистецької школи з вокалу.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що здобувачкою визначено та експериментально перевірено ефективність педагогічних умов впровадження методики формування методичної компетентності майбутніх викладачів мистецької школи, а саме: актуалізація методичного досвіду майбутніх викладачів мистецької школи з варіативним застосуванням методів і форм навчання співу; організація науково-креативного середовища, що забезпечить максимальну реалізацію творчо-методичного потенціалу студентів; створення дидактичного супроводу дисципліни «Сольний спів» з реалізацією міждисциплінарних зв'язків; здійснення самоконтролю за динамікою формування методичної компетентності; відповідно структурного складу досліджуваного явища запропоновано комплекс традиційних та інноваційних методів формування методичної компетентності викладача вокалу мистецької школи; удосконалено діагностичний інструментарій визначення рівнів сформованості методичної компетентності студентів у процесі вокальної підготовки у закладах вищої освіти; подальшого розвитку набули зміст, форми, методи, прийоми формування методичної компетентності майбутніх викладачів мистецької школи на заняттях сольного співу.

Наукова обґрунтованість результатів дослідження, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Авторка дисертаційного дослідження ґрунтовно опрацювала і проаналізувала значну джерельну базу з проблеми професійної підготовки вчителя, зокрема й педагога-музиканта. Застосувавши метод контент-аналізу науково-педагогічного досвіду фундаторів вітчизняної музично-педагогічної, й зокрема вокально-методичної наукової думки, зарубіжних наукових шкіл дисертантка виокремила науковий тезаурус дослідження і диференціювала його відповідно до мети, об'єкту і предмету дослідження. Ольга Процишина розглянула три групи понять, термінів, категорій. Зокрема, перша група наукового тезаурусу допомогла уточнити сутність методичної компетентності викладачів мистецької школи; друга група складається з понять, які характеризують особливості організації методичної підготовки майбутніх викладачів мистецької школи та якісні модуси методичної діяльності викладачів мистецької школи; третя група розкриває особливості вокальної підготовки майбутніх викладачів мистецької школи.

Для визначення стану вивчення проблеми формування методичної компетентності майбутніх викладачів мистецької школи на заняттях сольного співу застосовано *теоретичні методи*: аналізу, систематизації, порівняння, класифікації, конкретизації, узагальнення; для обґрунтування структури методичної компетентності майбутніх викладачів мистецької школи на заняттях сольного співу та для розробки методики формування методичної компетентності майбутніх викладачів мистецької школи на заняттях сольного співу застосовано метод системно-структурного аналізу; в експериментальній частині дослідження для визначення рівнів сформованості методичної компетентності майбутніх викладачів мистецької школи на заняттях сольного співу, впровадження та експериментальної перевірки ефективності розробленої методики, доведення ефективності й достовірності результатів педагогічного експерименту застосовано наступні *емпіричні методи*: спостереження, обговорення, опитування, анкетування, бесіда, діагностичні завдання, оцінювання, педагогічний експеримент та *статистичний метод* значення критерію Фішера.

Наявність у здобувачки критичного мислення щодо змістовної еволюції наукового тезаурусу дослідження свідчить про обґрунтованість власних визначень, наведених нами у розгляді наукової новизни і теоретичного значення дослідження та систематизованість викладення фактичного матеріалу експериментальної частини дисертаційного дослідження.

Рівень виконання поставленого наукового завдання та оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності. Зазначені вище методи наукового дослідження, сформульовані загальні висновки та особистісні інтелектуальні якості здобувачки переконливо демонструють високий рівень оволодіння методологією наукової діяльності. Методологічна грамотність і наукова компетентність Ольги Процишиної зафіксована у виокремленні проблеми дослідження, суперечностей, які її виявляють, визначенні об'єкта і предмета дослідження, формулюванні теми, мети, завдань та структуруванні відповідного до зазначених методологічних маркерів змісту, що уможливило виконання поставленого наукового завдання.

Апробація результатів дисертації. Повнота викладу основних результатів дисертації у наукових публікаціях¹. Проаналізовані нами публікації

здобувачки засвідчують, що основний теоретичний матеріал і методичний було викладено у 4 публікаціях в наукових фахових виданнях України. Наявні дві статті, що опубліковані у зарубіжних наукових виданнях, у яких додатково висвітлено результати дисертаційної роботи. Практичні аспекти дисертаційного дослідження пройшли апробацію на Міжнародних конференціях та висвітлені у тезах. Можемо стверджувати, що основні результати дисертації повною мірою викладено у 20 наукових публікаціях Ольги Процишиної.

Структура та зміст дисертації, її самостійність, завершеність, відповідність вимогам щодо оформлення й обсягу. Дисертаційне дослідження маю традиційну для подібного виду досліджень структуру. Вона складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел, додатків. Її структурованість відповідає формальним вимогам щодо оформлення і обсягу досліджень в галузі гуманітарних наук. Завершеність дисертаційного дослідження зумовлена коректно сформульованим методологічним апаратом та грамотно розробленим змістом, самостійними висновками щодо виконання поставлених завдань дослідження.

У вступній частині Ольга Процишина обґрунтовує актуальність теми дослідження, її зв'язок з науковими програмами, планами, темами науково-дослідної роботи кафедри естрадного та академічного вокалу та загальною науковою темою Факультету музичного мистецтва і хореографії Київського університету імені Бориса Грінченка «Розвиток духовного потенціалу особистості в неперервній мистецькій освіті» (державний реєстраційний номер 0116U003993); визначає об'єкт, предмет, мету, завдання дослідження; описує теоретико-методологічну основу (сучасні концепції з питань теорії та методики музичної освіти, провідні положення мистецької освіти, дослідження з проблеми вокального мистецтва та вокальної педагогіки, праці з проблеми вокальної підготовки студентів у вищій школі тощо) та методи дослідження, наукову новизну, теоретичне і практичне значення отриманих результатів дослідження, апробацію його результатів і структуру.

У першому розділі розкрито теоретичні основи проблеми формування методичної компетентності майбутніх викладачів мистецької школи на заняттях сольного співу. Зокрема, в параграфі 1.1. розглянуто теоретичні аспекти вивчення проблеми формування методичної компетентності майбутніх викладачів мистецької школи на заняттях сольного співу. Враховуючи основні принципи сучасної педагогіки – гуманізм, демократизм, креативність, відповідальність, толерантність, дисертантка спирається на нову освітню парадигму, що визначена як особистісна, в якій за модель особистості взято інноваційну людину. Зазначені в Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2023 року ідеї глобальної освіти, модернізації змісту освіти, інтеграції в європейській освітній прості, формування якісного людського капіталу та згуртування суспільства для утвердження України як рівноправного члена європейської спільноти дисертантом зазначені як засадничі. Виокремлюючи компетентнісний підхід до професійної підготовки викладача мистецьких дисциплін, здобувачка акцентує й на тому, що в галузі мистецької освіти, зокрема, у процесі фахової підготовки майбутніх викладачів мистецької школи, окрім формування фахових (спеціальних) компетентностей, особливу увагу слід приділяти формуванню загальних компетентностей, серед яких чільне місце посідає формування

громадянської компетентності, а поряд із нею української національної та громадянської ідентичності. І з цим твердженням не можна не погодитись. З метою уточнення сутності і визначення структури методичної компетентності майбутніх викладачів мистецької школи здобувачка використовує диференціацію наукового тезауруса на три групи категорій, понять термінів. Зокрема в 1.2. пропонується огляд 23 аспектно дотичних до досліджуваного поняття дефініцій («компетентність», «компетентний», «компетенція», «особистісні компетенції» тощо). Друга група тезауруса наукового дослідження складається з 11 дефініцій, які характеризують особливості організації методичної підготовки майбутніх викладачів мистецької школи («метод», «метод навчання», «методичний супровід», «метод музичного навчання», «методи навчання співу», «методична діяльність викладачів мистецької школи» тощо). У результаті огляду ємного масиву наукових праць здобувачка дала власне визначення: «методична компетентність майбутніх викладачів мистецької школи» – це динамічне фахово-особистісне утворення, яке є здатністю ефективно застосовувати набуті спеціальні (фахові) знання, вміння та навички для здійснення успішної вокально-методичної та вокально-педагогічної діяльності з метою забезпечення художньо-естетичних потреб учнів мистецької школи.

У підрозділі 1.2. Ольга Процишин розглядає структурну будову і зміст мотиваційно-ціннісного, інформаційно-інноваційного, когнітивно-операційного, результативно-корекційного компонентів методичної компетентності майбутніх викладачів мистецької школи на заняттях сольного співу та обґрунтовує обрані критерії (мотиваційно-аксіологічний, пошуково-інноваційний, когнітивно-операційний, результативно-корекційний) показники та рівні (високий, середній, низький) її сформованості. Зазначимо, що актуалізація в результативно-корекційному компоненті корекційних модусів самості є важливим чинником в умовах дистанційної освіти здобувачів мистецької освіти, що підкреслює необхідність сформованого у них слухового та образного уявлення щодо високохудожньої якості виконання музичного твору.

У розділі 1.3. дисертантка розглядає третю групу понять. Це 14 дефініцій, серед яких окреслено сутність і зміст таких понять: «вокальна підготовка», «вокальна підготовка студентів у вищій школі», «удосконалення вокальної підготовки», «вокально-педагогічна підготовка педагога-музиканта», тощо. У цьому параграфі розкрито особливості організації вокальної підготовки майбутніх викладачів мистецької школи на заняттях сольного співу. Зокрема, на ст. 74 дисертантка дає конкретизацію фаху та описує актуальні фахові вимоги до методичної компетентності саме викладача вокалу. На с.75 пропонується опис вимог до викладача естрадного вокалу та акцентується на тому, що майбутній викладач мистецької школи має знати особливості та відмінності академічної, естрадної, джазової та народної манери співу.

Для аналізу та порівняння ефективності вокально-виконавської та вокально-методичної підготовки майбутніх викладачів мистецької школи, розглянуто освітньо-професійні програми провідних вітчизняних закладів вищої освіти та на с.79 в таблиці подано перелік дисциплін, що забезпечують вокально-виконавську та вокально-методичну підготовку майбутніх викладачів мистецької школи. Шляхом аналізу робочих програм освітніх компонентів вокальної спеціалізації різних освітніх програм провідних ЗВО України, здобувачка визначає особливості

організації вокальної підготовки майбутніх викладачів мистецької школи на заняттях сольного співу: використання різноманітних форм роботи: аудиторна, позааудиторна; самостійна та групова; очна, дистанційна та змішана; реалізація активної суб'єкт-суб'єктної взаємодії, тристоронньої комунікації викладач-концертмейстер-студент; застосування спеціального навчально-методичного забезпечення; використання різноманітного вокально-педагогічного та концертного репертуару.

У висновках до першого розділу дисертантка узагальнює зміст першого розділу.

Виклад другого розділу «Методика формування методичної компетентності майбутніх викладачів мистецької школи на заняттях сольного співу» дисертантка розпочала з діагностики стану сформованості методичної компетентності майбутніх викладачів мистецької школи на заняттях сольного співу. Зокрема поставлена мета констатувального етапу дослідження: з'ясувати стан та рівні сформованості методичної компетентності майбутніх викладачів мистецької школи на заняттях сольного співу та ефективність процесу її формування в контексті традиційної вокальної підготовки студентів у закладах вищої освіти. Відповідно зазначеної мети поставлено і виконано 5 завдань: виявлено потенційні напрями формування методичної компетентності майбутніх викладачів мистецької школи на заняттях сольного співу у закладах вищої освіти; визначено критерії та показники сформованості методичної компетентності майбутніх викладачів мистецької школи; встановлено рівні сформованості методичної компетентності майбутніх викладачів мистецької школи експериментальної групи та контрольної групи до початку експерименту; перевірено стан сформованості методичної компетентності майбутніх викладачів мистецької школи за означеними критеріями та показниками; зафіксовано отримані результати, їх обчислено, проаналізовано та зроблено подальші висновки. На с. 97 в Таблиці 2.2 подано діагностичний інструментарій дослідження рівня сформованості методичної компетентності майбутніх викладачів мистецької школи. Зазначимо, що серед методів констатувального етапу дисертанткою адаптовано опитувальники Н. Косінської, М. Рокича, О. Москви, Лі Ліцюань; запропоновано 3 авторських розробки для виявлення рівня володіння вокальним тезаурусом майбутніми викладачами мистецької школи та визначення рівня засвоєння знань з методики викладання вокалу. На ці розробки пропонуємо в перспективі отримати свідоцтво про авторське право. У параграфі в таблицях подано статистичні дані щодо сформованості кожного компоненту і окремих виявів запропонованих критеріїв відповідно до рівнів їх сформованості.

У параграфі 2.2. обґрунтовано розроблену методику формування методичної компетентності майбутніх викладачів мистецької школи на заняттях сольного співу та розглянуто блоками: цільовий, методологічний, змістово-процесуальний, результативний блоки. В кожному блоці виокремлено і описано групи різноманітних методів. На Рис. 2.1. (с.109) структуровано подано методику формування методичної компетентності майбутніх викладачів мистецької школи на заняттях сольного співу. На с.155 дисертантка зазначає, що в основі розробленої методики формування методичної компетентності майбутніх викладачів мистецької школи на заняттях сольного співу лежить науково-педагогічний досвід провідних дослідників та педагогів сучасності. Інноваційні

методи навчання та організації освітньої діяльності адаптовані нею для застосування в процесі вокально-методичної підготовки студентів закладів вищої мистецької освіти на заняттях сольного співу. Параграф 2.3. присвячено опису запропонованих педагогічних умов та ретельно розглянуто змістовне наповнення процесу впровадження кожної з них.

У висновках до другого розділу узагальнено результати виконання констатувального етапу дослідження, описано методи, форми, методичні прийоми і педагогічні умови методики формування методичної компетентності майбутніх викладачів мистецької школи.

Хід дослідно-експериментальної роботи й результати перевірки ефективності методики формування методичної компетентності майбутніх викладачів мистецької школи подано в 3 розділі. Зокрема, у 3.1 зазначена база проведення експерименту (довідки про впровадження додаються). Загальна кількість студентів, що взяли участь у формувальному експерименті, складала 218 осіб. До формувального експерименту було залучено 9 викладачів сольного співу для роботи в експертній комісії з підведення підсумків експерименту. Впровадження методики формування методичної компетентності майбутніх викладачів мистецької школи на заняттях сольного співу відбувалось поетапно, з реалізацією виокремлених педагогічних умов і відповідного методичного інструментарію. Виокремлено 4 етапи: особистісно-спонукальний, дослідницько-креативний, аналітико-технологічний рефлексійно-конструктивний. Метою кожного було формування окремого компонента методичної компетентності майбутніх викладачів мистецької школи на заняттях сольного співу.

В параграфі 3.2 за логікою та із застосуванням інструментарію констатувального експерименту було здійснено аналіз результатів дослідно-експериментальної роботи. Перевірка результатів впровадження розробленої методики формування методичної компетентності майбутніх викладачів мистецької школи на заняттях сольного співу відбувалась методом констатувальних зрізів. Під час дослідження використовувався загальний метод парних порівнянь для аналізу та зіставлення результатів експериментальної та контрольної груп респондентів. Результатом даного методу була шкала порівняльних оцінок, виражена у відсотковому співвідношенні. У дослідженні дисертантка зазначила свою позицію про те, що «сформованість» методичної компетентності – це поєднання високого й середнього рівнів означеного явища, «несформованість» – відповідає низькому рівню методичної компетентності майбутніх викладачів мистецької школи. Критерій φ^* Фішера було застосовано задля порівняння та зіставлення кількісних показників експериментальної та контрольної груп майбутніх викладачів мистецької школи формувального експерименту (табл. 3.12). Для підведення підсумків формувального експерименту здійснено діагностику стану сформованості методичної компетентності майбутніх викладачів мистецької школи на заняттях сольного співу на контрольному етапі експерименту. Усі статистичні показники порівняльного аналізу початкового і кінцевого результатів формувального експерименту подано в таблицях та візуалізовано в гістограмах.

У загальних висновках сформульовано найбільш важливі результати, які демонструють лаконічний опис виконання поставлених завдань дослідження та його перспективи.

Дотримання академічної доброчесності у дисертації та наукових публікаціях. Відсутність (наявність) академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Аналіз тексту дисертації Ольги Процишиної дає підстави стверджувати, що здобувачка дотрималась вимог академічної доброчесності

Дискусійні положення та зауваження до дисертації.

1. В дисертаційному дослідженні застосовується словосполучення «Підготовка майбутнього викладача мистецької школи». Зауважимо, що в дослідженні бракує авторського тлумачення «майбутній викладач мистецької школи це...». Запитання виникає у зв'язку з тим, що професійна підготовка вже і є процесом, спрямованим на майбутній освітній результат, яким є освітня кваліфікація бакалавра, підтверджена результатами навчання. Та чи скористається здобувач отриманим освітнім ступенем, чи стане кваліфікація, яку він здобуває, його професією в майбутньому? – питання, яке не має відповіді. По друге – на с.71 дисертантка зазначає, що однією з професій, згідно з Національним класифікатором України «Класифікатор професій» (ДК 003:2010) є викладач початкових спеціалізованих навчальних закладів, а саме викладач мистецької школи (за видами навчальних дисциплін). Зі змісту констатувального і формульовального етапів дисертації зрозуміло, що мова йде про формування методичної компетентності викладача мистецької школи (з навчальної дисципліни «Вокал» або «Сольний спів»). Тож, бажано було б і в першому розділі дисертаційної роботи конкретизувати відповіді на ці питання.

2. В експериментальній частині дослідження дисертантка демонструє свою всебічну обізнаність в традиційних та інноваційних методах викладання сольного співу, що й, на нашу думку, стало мотивацією до вибору теми дисертації. Кожному етапу властиві певні методи, методичні прийоми, що реалізуються в окремій для кожного етапу педагогічній умові. Вони ретельно описані в тексті другого і третього розділів, разом із цим, дисертаційне дослідження демонструвало б більш конкретно перспективи авторської методики за умови диференціації методів формульовального експерименту не лише на традиційні, інноваційні, але й оригінальні, авторські.

3. В описі констатувального та формульовального етапів дисертантка зазначає провідні заклади, де впроваджувалась авторська методика і кількісний склад контрольної групи (КГ) – 109 студентів та експериментальної – 109 студентів. Бажано уточнити їх якісний склад.

4. У викладенні першої педагогічної умови «Актуалізація методичного досвіду студентів із варіативним застосуванням форм та методів навчання співу» (2.3.) дисертантка схиляється до застосування нарративного підходу, зокрема робить опис підручника Валентини Антонюк «Основи вокальної методики», праці Богдана Гнидь «Історія вокального мистецтва», творчої та педагогічної спадщини видатних оперних співаків і провідних вокальних педагогів, фундаторів національної вокальної школи Олександра Мишуги та Марії Донець-Тессейр. Вважаємо, що цей матеріал був би більш доречним в додатках.

5. У загальних висновках сформульовано найбільш важливі результати, які демонструють лаконічний опис виконання поставлених завдань та

перспективи подальших досліджень, натомість завершення параграфів 1.1. і 1.3. бажано було б висловити більш розгорнуто висновків, адже це зумовлює їх емний зміст.

Загальний висновок про рівень набуття здобувачем теоретичних знань, відповідних умінь, навичок та компетентностей. Усі представлені дискусійні положення і зауваження не зменшують якості результатів дисертаційного дослідження Ольги Процишиної, яке доводить її здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та дослідницької діяльності у сфері освітніх, педагогічних наук, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне і практичне значення.

Загальна оцінка дисертації і наукових публікацій щодо їхнього наукового рівня з урахуванням дотримання академічної доброчесності та щодо відповідності вимогам. Дисертація Процишиної Ольги Юріївни «Формування методичної компетентності майбутніх викладачів мистецької школи на заняттях сольного співу» відповідає п.6-9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 №44 (зі змінами), наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 №40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», затвердженого Міністерством юстиції України 03.02.2017 за №155/30023, а авторка роботи заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки з галузі 01 Освіта/Педагогіка.

Офіційний опонент
доктор педагогічних наук, професор,
завідувачка кафедри теорії і методики
музичної освіти та хореографії
Мелітопольського державного
педагогічного університету імені
Богдана Хмельницького

Наталя Сегеда

Людмила Марко
Кандидат педагогічних наук
МДПУ імені Богдана Хмельницького

Наталя Марко